

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2001. gada 19. oktobra
rīkojumu Nr. 587

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0026

Profesija Šūto izstrādājumu ražošanas tehniķis

Kvalifikācijas līmenis 3

Nodarbinātības apraksts Šūto izstrādājumu ražošanas tehniķis ir kvalificēts darbinieks, kurš strādā sērijveida apģērbu ražošanas uzņēmumos, spēj sastādīt tehnoloģiskā procesa shēmas, organizēt un izkārtot darba vietas, veikt nepieciešamo materiālu, darbaspēka un laika normu aprēķinus, organizēt ražošanas procesu, ievērojot darba drošības un vides aizsardzības prasības, noformēt dokumentāciju, izvēlēties ražošanai nepieciešamos materiālus un furnitūru, veikt ekonomiskos aprēķinus atbilstoši izvēlētajam tehnoloģijas veidam, prognozēt iekārtu nomaiņu, konsultēt ražošanas jautājumos, strādāt komandā, veikt radoši izpildoša darba pienākumus.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
1. Materiālu sagatavošana ražošanai	1.1 Veikt materiāla un furnitūras atlasīšanu pēc artikula, krāsas un platuma. 1.2 Veikt racionālus materiāla gabalu aprēķinus. 1.3 Noteikt materiāla defektus. 1.4 Noformēt dokumentus, materiālu mērīšanas pārskatus, materiālu gabalu pases. 1.5 Sastādīt materiālu piegriešanas kartes. 1.6 Sastādīt materiālu konfekcijas kartes. 1.7 Nodrošināt savlaicīgu un kvalitatīvu materiālu pieņemšanu, pārmērīšanu un uzglabāšanu sagatavošanas cehā un to padevi uz piegriešanas cehu.
2. Apģērba detaļu piegriešana	2.1 Sekot pareizai materiāla klājiena izveidei atbilstoši piegriešanas kartēm. 2.2 Veidot lekālu izvietojumu uz klājiena un uz audumiem ar tekstila defektiem. 2.3 Pārbaudīt piegriezuma detaļu kvalitāti. 2.4 Analizēt piegriezto detaļu defektu cēloņus un izstrādāt pasākumus to novēršanai. 2.5 Nodrošināt tekstila laboratorijā izstrādāto detaļu dublēšanas optimālo režīmu izpildi. 2.6 Komplektēt piegrieztās detaļas un organizēt to transportēšanu uz šūšanas cehiem. 2.7 Veikt operāciju hronometrāžu, apstrādāt tās rezultātus un novērtēt darba ražīguma un tempa izmaiņas. 2.8 Izstrādāt operāciju instrukciju kartes, ievērojot modeļu apstrādes tehnoloģiskās īpatnības. 2.9 Kontrolēt un analizēt operatoru darba ražīgumu un izstrādāt pasākumus ražošanas zudumu novēršanai iecirkņa darbā. 2.10 Uzturēt sakarus ar sagatavošanas, eksperimentālā un šūšanas cehu pārstāvjiem, kopā savlaicīgi izdarīt nepieciešamās izmaiņas un kontrolēt to ieviešanu ražošanā.
3. Šūto izstrādājumu izgatavošana	3.1. Veikt apģērba izgatavošanas tehnoloģiskā procesa aprēķinus. 3.2. Izvēlēties optimālos izstrādājumu apstrādes tehnoloģiskos režīmus, šujmašīnas un higrotermiskās apstrādes iekārtas

	<p>3.3. Sastādīt modeļu apstrādes tehnoloģisko secību atbilstoši paraugam un tehniskajam aprakstam.</p> <p>3.4. Veikt darba sadalījumu pa operācijām.</p> <p>3.5. Ievērot mezglu apstrādes defektus, noteikt to rašanās cēloņus un iespējas tos novērst.</p> <p>3.6. Kontrolēt mezglu apstrādes un gatavās produkcijas kvalitāti.</p> <p>3.7. Pielietot jaunās un progresīvās tehnoloģisko mezglu apstrādes metodes.</p> <p>3.8. Sekot šūšanas nozares standartu ievērošanai un izpildei ražošanas procesā.</p> <p>3.9. Regulāri palīdzēt šūšanas operatoriem apgūt jaunas operācijas un jaunus darba izpildes paņēmienus.</p> <p>3.10. Veikt operāciju normēšanu ar hronometrāžas palīdzību un noteikt individuālās un vidējās operāciju izpildes laika normas.</p> <p>3.11. Izstrādāt jauno modeļu apstrādes tehnoloģiskās secības un ieviest izmēģinājuma partijas ražošanas plūsmā.</p> <p>3.12. Veikt savlaicīgas tehnoloģiskās izmaiņas operāciju specifikācijā.</p> <p>3.13. Pastāvīgi sadarboties ar konstruktoriem par izmaiņām modeļu konstrukcijā un lekālos.</p> <p>3.14. Organizēt un nodrošināt ritmisku darba norisi iecirknī un nepieļaut dīkstāves.</p> <p>3.15. Sekmēt komfortabla emocionālā klimata veidošanos kolektīvā.</p>
4. Uzņēmējdarbības veikšana	<p>4.1. Izvēlēties uzņēmējdarbības formu un pierēģistrēt to Valsts Uzņēmumu reģistrā.</p> <p>4.2. Noformēt darba, pirkšanas, nomas un materiālās atbildības līgumus.</p> <p>4.3. Sekot darba drošības, ergonomikas, ugunsdrošības un dabas aizsardzības noteikumu ievērošanai šūšanas uzņēmumā.</p> <p>4.4. Kārtot vienkāršus grāmatvedības un finanšu dokumentus, veikt nodokļu maksājumus.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- **Organizatoriskie** – materiāli atbildīgs darbs, kas veicams patstāvīgi un komandā, sekojot zemāka kvalifikācijas līmeņa profesiju darba kvalitātei, un ievērojot augstu saskarsmes līmeni nacionālajās attiecībās
- **Fizikālie** – troksnis, vibrācija, iespējams traumatisms un nekondicionāls mikroklimats
- **Bioloģiskie** – jābūt noturīgai uzmanībai, labai koordinācijai un redzei
- **Ķīmiskie** – putekļi gaisā

Īpašās prasības atsevišķu uzdevumu veikšanai

- Šūto izstrādājumu ražošanas tehnikim nevar būt *daltonisms*

Prasmes

Kopīgās prasmes	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> • Lietot racionālas darba metodes un paņēmienus • Sastādīt un lasīt izstrādājumu tehnisko un tehnoloģisko dokumentāciju • Lietot šūšanas nozares terminoloģiju • Organizēt un nodrošināt darbu un darba vietu tā, lai izvairītos no traumām • Ievērot darba higiēnu • Ievērot elektrodrošības noteikumus • Ievērot ugunsdrošības noteikumus • Sniegt pirmo palīdzību 	<ul style="list-style-type: none"> • Pārzināt virsdrēbju un vieglā apģērba izgatavošanas tehnoloģiju • Prast pielietot jaunākās informatīvi - komunikatīvās tehnoloģijas visās apģērba ražošanas stadijās: lekālu lielumošanā, racionāla lekālu izvietojumu veidošanā, lekālu izgatavošanā, izstrādājuma detaļu automatizētā piegriešanā, materiālo vērtību uzskaitē utt. • Noteikt tekstilmateriālu defektu veidus • Aprēķināt auduma gabalus un noteikt apģērba materiālu patēriņa normas • Veidot audumu klājumus, ievērojot klāšanas tehniskos noteikumus • Konstruēt modeļa bāzes piegrieztni • Izpildīt elementāru konstruktīvo modelēšanu • Izvietot piegriezuma detaļas kontūrrāmī • Novērtēt piegriezuma un dublēto detaļu kvalitāti 	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt darbu patstāvīgi • Organizēt un vadīt citu cilvēku darbu grupā • Strādāt komandā • Plānot izpildāmos darbus un noteikt to prioritātes • Pārzināt un pielietot kvalitātes kontroles paņēmienus • Noformēt lietišķos dokumentus • Sniegt rakstisku un mutisku informāciju par savu un sev padoto darbinieku darbību • Veikt pašanalīzi • Sadarboties un veiksmīgi strādāt ar visu profesionālās kvalifikācijas līmeņu un nacionalitāšu pārstāvjiem • Ievērot profesionālās ētikas principus • Saudzēt apkārtējo vidi • Sadarboties ar citu profesionālo specialitāšu pārstāvjiem • Pielietot svešvalodu profesionālās lasīšanas un sarunvalodas līmenī

	<ul style="list-style-type: none"> • Veikt operāciju hronometrāžu un analizēt tās rezultātus • Izpildīt jebkuru šūšanas mašīndarbu • Veikt apģērba higro-termisko apstrādi • Izvēlēties izstrādājuma apstrādes operācijām atbilstošas iekārtas un to aprīkojumu • Nodrošināt optimālo apstrādes režīmu izvēli uz šūšanas, gludināšanas, presēšanas, piegriešanas u.c. iekārtām • Noteikt tehnoloģisko iekārtu darbības defektus un iespēju robežās tos novērst • Zīmēt modeļu tehniskos zīmējumus • Zīmēt izstrādājumu apstrādes mezglu griezumshēmas • Sastādīt izstrādājuma apstrādes tehnoloģisko secību • Novērtēt gatavo izstrādājumu kvalitāti • Ievērot gatavo izstrādājumu un tekstilmateriālu glabāšanas noteikumus • Pilnveidot darba procesa, darba paņēmienu un darba laika izmantošanas metodes	
--	---	--

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	priekšstats	izpratne	pielietošana
Latviešu valoda			
Svešvaloda			
Matemātika			
Dabaszinātnes			
Vides zinības			
Tehniskā grafika			
Komunikāciju zinības (saskarsme u.c.)			
Vēsture			
Tērpu vēsture			
Lietiskā informātika			
Materiālmācība			
Šūšanas rūpniecības tehnoloģija			
Šūšanas rūpniecības iekārtas			
Speczīmēšana			
Apģērbu modelēšana			
Apģērbu konstruēšana			
Trikotāžas šūšanas tehnoloģija			
Darba aizsardzība			
Kvalitātes un vadības sistēmas			
Biznesa pamati			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Guna Einause – Rīgas Vieglās rūpniecības tehnikuma metodiķe
- Staņislava Alvatere – SIA “Anastasija” ražošanas vadītāja asistente
- Anna Dubrovskā – A/S “Rīgas drēbnieks” personāla sagatavošanas inženiere
- Benita Bagāta – Rīgas Vieglās rūpniecības tehnikuma skolotāja

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- G.Strazds Vieglās rūpniecības uzņēmumu asociācijas prezidents

Konsultanti:

- Sarmīte Valaine – Profesionālās Izglītības centra galvenā speciāliste